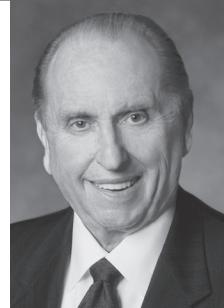

Na Mokambi
Thomas S. Monson

Kolengelama na Molimo

Toli ewuti na Profeta na Biso

Moboko ya Eyamba

“Soko tozali na moboko ezinda makasi te ya eyamba mpe litatoli ya makasi ya bosolo te, tokoki kozala na pasi ya kotelemela bikumbaki ya makasi mpe mipepe ya malili ya momekano oyo eyaka kolongola te na moko moko na biso.

“Kufa ezali eleko ya momekano, ntango ya komonisa biso moko tolongobana na kozonga liboso ya Tata na biso ya Likolo. Na ntina ete biso tomekama, tosengeli kokutana na mimekano mpe bapasi. Oyo ekoki kobuka biso, mpe mitema na biso ekoki kopasuka mpe kokutana na biteni—wana ezali, soki miboko ya eyamba na biso, matatoli na biso ya bosolo ezindi makasi te kati na biso.”¹

Yekola Mateya Eleka

“Na boluki mpo na bozali na biso malamu koleka mpenza, mituna ebele ekokamba makanisi na biso: Nazali oyo nalingi kozala? Nazali penepene na Mobicisi lelo koleka nazalaki lobi? Nakosila kozala penepene lobi? Nazali na mpiko ya kobongwana malamu koleka?

“Bambula eyei mpe bambula ekei, kasi mposa ya litatoli ya sango malamu ezali kokoba na motuya

monene. Lokola tozali kokende liboso na mikolo ezali koya, tosengeli te kotala pamba mateya eleka.”²

Liawona na Yomoko

“Lipamboli na yo ya nkoko ezali ya yo mpe ya yomoko. Ekoki kozala mokuse to molai, pete to mozindo. Molai mpe monoko esalaka lipamboli ya nkoko te. Ezali nde Molimo oyo ememi bososoli ya solo. Lipamboli na yo esengeli te kogumbama na bokebi mpe kotiama pembeni. Esengeli te kobongisama to kobimisama te. Na esika, esengeli kotangama. Esengeli kolingama Esengeli kolandelama Lipamboli na yo ya nkoko ekomona yo na molili ya makasi koleka mpenza. Ekosunga yo na makama ya bomoi. . . . Lipamboli na yo ezali mpo na yo liawona na yomoko mpo komona nzela na yo mpe kosunga nzela na yo.

“Motema molai ekoki kosengema lokola tozali kotala, kozela, mpe kosala mpo na lipamboli elakelami na kokokisama.”³

Boya epai na Ye

“Bokanisa ete bozali kotambola bino moko te. . . . Lokola bozali kotambola kati na bomoi, botambola

ntango nyonso na pole, mpe molili ya bomoi ekokweya sima na bino.

“Lokola [nabaluki] na makomi masantu mpo na bozwi likanisi ya molimo mosantu, liloba moko ya ndenge [etelemi] ntango na ntango lisusu liloba [ezali] ‘yaka.’ Nkolo alobi, ‘Yaka epai na ngai.’ Ye alobaki, ‘Yaka koyekola epai na ngai.’ Ye alobaki lisusu, ‘Yaka, landa ngai.’ Nalingi liloba wana, *yaka*. Libondeli na ngai ezali ete tokoka koya epai na Nkolo.”⁴

BANKOMA

1. “Moboko ya Makasi,” *Liawona Sanza ya zomi na Moko* 2006, 62.
2. “Kokoma Malamu Koleka Mpenza Biso Moko,” *Sanza ya Minei*, 2006, 3, 5.
3. “Lipamboli na yo ya Nkoko: Liawona ya Pole,” *Ensign*, *Sanza ya Zomi na Moko* 1986, 66.
4. 16-liyangani ya etuka, Brigham Young University, *sanza ya Zomi na Moko* 16, 1986.

KOTEYA NA ETINDA OYO

Koteya, *Libiangi Monene Te esakoli: “Moteyi Kakoka akokanisa te, . . . Nini nakoteya lelo?”* na esika, ‘*Lolenge nini nakosalisa bayekoli na ngai na kokundola oyo basengeli koyeba?*’ ([1999], 61). Nakosalisa moto na moto ayekola uta na likomi oyo, yeba kopesa bango lokosa mpe bakilio mpe ntango ya kotanga maloba ya Mokambi Monson mpe bakoma babosolo bakundoli na ntina na kozala ya kolengelama na molimo. Bana na bino bakoki koyema bilili na ntina na oyo bayekoli. Yeba kosalisa bango na kokabola oyo bakomi to bayemi.

BOLENGE

Lipamboli na Bino ya Nkoko

Mokambi Monson alimboli lipamboli ya nkoko lokola “Liawona ya yomoko mpo koyema nzela mpe kokamba nzela na bino.” Boye lipamboli oyo ezali nini, mpe lolenge nini ekoki kosalisa kosunga bomoi na bino?

lipamboli ya nkoko ezali nini?

Lipamboli na bino ezali na bantina minene mibale. Yambo, ekosakola molongo na bino, to na ekolo nini kati na ndako ya Yisalayela bozali. Ya mibale, ekozala

na basango ya kosalisa kosunga bino. Lipamboli na bino ekozala na bilaka, batoli, mpe babokebisi.

Nasengeli kosala nini mpo kozwa lipamboli na ngai?

Ezali na mbula etiami te, kasi osengeli kozala mokolo ekoki mpo koyeba lolenge esantu ya lipamboli. Bandimi ebele bakanisi na ntina na kozwa lipamboli na bango na bambula na bango ya bomwana.

Lolenge nini nazwi lipamboli?

Yambo solola na episikopo to mokambi ya etape na yo. Soki ozali ya kokoka mpe alongobana, okozwa mokanda mpo na tempelo. Sima na yango, okoki kobongisa bokutani na nkoko ya etuka.

Nakosalisa nini na lipamboli na ngai?

Bomba yango na esika ya malamu, mpe tanga yango mingi mingi. Kanisa, lipamboli na yo ezali ya bule mpe ya yomei. Okoki kokabola yango na bai libota na yo ya pemberni, kasi okoki kokabola yango na bato nyonso te. Lisusu, mapamboli nyonso etangami kati na lipamboli na yo ya nkoko ekokokisama engebene na eyamba na yo mpe ntango Nkolo alingi.

BANA

Moboko ya Makasi

Mokambi Thomas S. Monson alobaki tosengeli kotonga “litatoli ya makasi ya bosolo.” Moko ya banzela malamu koleka mpenza ya kosala bongo ezali kotanga makomi masantu. Tala banzela oyo na nse. Koma eloko moko oyekoli na nzela moko moko oyo esalisi litatoli na yo ekola makasi mpenza.

Molomoni 7:5

Biteni ya Bondimi 1:10

Moloni 10:5

M&E 11:12

Moloni 7:41

M&E 1:37

Baefese 6:11

Kosalela Misolo na Bwania mpe Koboya Niongo

Teya makomi masantu mpe makanisi to, soki mposa ezali, mobeko mosusu oyo ekopambola bandeko basi okatalaka. Pesa litatoli ya mateya. Bengisa baoyo otalaka na kokabola oyo bango bayoki mpe bayekoli.

Kosalela Misolo

“Kobika na makoki’ . . . elakisi [bobombi] ya misolo na biso, mwango ya bwania ya mambi ya misolo, bobombi ekoki mpo na bokolongono ya moto, mpe bolengelami ya malamu mpo na bobokoli mpe bokoli ya mosala, kopesaka bokebi ekoki na bobimisi mpe bobombi ya ndako lokola bokoli ya boboyi ya liyoki. . . . Soki tobiki na bwania mpe na makoki, tokozala na kimia lokola na maboko na Ye.”¹

Mokambi Spencer W. Kimball (1895–1985).

“Makoki nini tozali na yango mposa mpo kosalisa biso tomikoka? . . . Na mikolo ya ebandeli ya Eklezia, Brigham Young abondelaki bandeko basi na koyekola kopekisa bokono kati na mabota, kobongisa ndako, mpe koyekola kotanga mpe kobomba mpe makoki misusu. Mibeko wana esalelami lelo. Bobokoli ekobi kozala ntina monene na bomoi. . . .

“Natunaki baepisikopo ebele makoki nini ya bomikoki bandeko basi bazalaki na yango mposa makasi koleka mpenza na bapaloasi

na bango, mpe balobaki kosala mwango. Basi bazali na mposa ya kososola malamu ya kosomba na keledi mpe kobika kati na mwango te. Likoki ya mibale baepisikopo batangaki ezalaki kolamba. Bilei elambami mpe eliam na ndako mingi mingi ezali na motuya moke, ezali kolongono koleka, mpe epesi makasi na mikangano ya libota.”²

Julie B. Beck, mokambi monene ya Lingomba ya Bamama po na Lisalisi.

Kima Niongo

“Tika napesa biteni bafungola mitano ya bonsomi ya misolo.

“*Ya yambo, futa moko na zomi na yo. . . .*

“*Ya mibale, bebisa misolo moke koleka oyo ozali kozwa. . . .*

“*Ya misato, yekola kobomba. . . .*

“*Ya minei, futa baniongo na yo. . . .*

“*Ya mitano, teya bana na yo na kolanda ndakisa na yo.*³

Mpaka Joseph B. Wirthlin (1917–2008) ya Lisanga ya Bapostolo Zomi na Babale.

“Ntango tozwi niongo, tobungisi boko ya bonsomi na biso ya motuya, ezanga ntalo mpe tomitie biso moko na bowumbu. Tosengisi ntango, bokasi, mpe banzela na biso na kofuta oyo todefi—misolo oyo ekoki kosalelama mpo kosunga biso moko, mabota na biso, mpe basusu.

“Mpo kofuta baniongo na biso sikawa mpe kokima niongo ekoya esengeli biso kosalela eyamba na

MASALISI MPO NA BAMAMA BATEYI BATALI

Yekola na moninga na yo na ntina na lolenge nini komekola mingi mingi etinda oyo na ezaleli ya ndeko mwasi moko moko. Makoki nini ya bomikoki okoki kokabola na ye?

Bolengelami ya Moto

Yemei

Malaki 3:10

Matai 6:19–21

Luka 12:15

M&E 38:30; 88:119

Mpo na boyebi koleka, tala Nyonso Esangisami na Bokebi kati na: *Misolo ya Libota* (item no. 04007).

Mobikisi—kaka se na *kosala* malamu kasi na *kozala* malamu. Ezwaka eyamba monene na kobimisa maloba wana ya pamba, “Tozali na makoki te.” Ezwaka eyamba na kolikya ete bomoi ekobonga lokola tobonzi bamposa na biso na kokokisa bamposa ya bato misusu.⁴

Mpaka Robert D. Hales ya Lisanga ya Bapostolo Zomi na Babale.

BANKOMA

1. “Misala ya Bozali Malamu: Sango Malamu na Mosala,” *Ensign*, sanza ya Zomi na Moko 1977, 78.
2. “Boyanoli ya Bozali Malamu ya Mokambi ya Lingomba ya Bamama po na Bosalisi,” *Mama Mibeko ya Bozali Malamu mpe Bomikoki* (2009), 5.
3. “Baniongo ya Nse, Baniongo ya Likolo, Liawano, sanza ya Mitano 2004, 41, 42.
4. “Bomoni ya Sango Malamu ya Bozali Malamu: Eyamba na Mosala,” *Mama Mibeko ya Bozali Malamu mpe Bomikoki* (2009), 1.